

28 ta' Ġunju, 1952.

Imħallef:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* Renato Ellul

**Lokazzjoni — Appell — Piena — Art. 23 tal-Kodiċi
Kriminali — Art. 12 ta' l-Ordinanza XVI ta' l-1944.**

Il-Ligi tal-Kera tas-sena 1944 tagħti lill-Attorney General id-dritt ta' l-appell mis-sentenzi tal-Qorti Kriminali tal-Magistrati fil-każijiet kollha msemmijin fil-Kodiċi Kriminali, u anki kull meta s-sentenza tagħti kundanna li, fil-fehma tiegħu, ma tkunx adegwata.

Jekk is-sentenza appellata tkun illiberat lill-imputat taht il-provvedimenti ta' l-artikolu 23 tal-Kodiċi Kriminali, l-Attorney General ma jistax jappella minnha taht il-liġi ġenerali kontenuta f'dak il-Kodiċi, għax meta s-sentenza tkun liberatorja taht l-imsemmi artikolu, l-Attorney General ma jistax jappella minnha.

F' lanqas ma jista' jappella taht il-Liġi speċjali tal-Kera; għax id-dritt ta' dak l-appell jippresupponi sproporzjoni bejn il-piena li giet mogħtija u dik li jmissha giet mogħtija; mentri meta ġie applikat l-art. 23 tal-Kodiċi Kriminali, ma giet mogħtija ebda piena, u għalhekk il-konċett ta' sproporzjon bejn piena u oħra ma huw immaginabili.

Il-Qorti, — Rat is-sentenza tal-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta ta' l-14 ta' Mejju 1952, li biha l-imputat instab hati talli f'dawn l-uhhar tnax-il xahar, bhala kondizzjoni tal-ghoti tal-kirja tal-flat nru. 3 fil-fond nru. 43 South Street, il-Belt, lil John Casabene, talab u rċieva minn għand l-istess Casabene l-hlas ta' somma ta' flus minbarra l-kera, u bhala kondizzjoni tal-ghoti tal-kirja tal-flat nru. 4 fil-fond nru. 43 South Street, il-Belt Valletta, lil William Scicluna, talab u rċieva minn għand l-istess William Scicluna l-hlas ta' somma ta' flus minbarra l-kera; u ġie lilu mogħti l-benefiċċju ta' l-art. 23 tal-Kodiċi Kriminali;

Rat ir-rikors ta' l-Attorney General li bih dan appella minn din id-deċiżjoni, u talab li tiġi riformata fis-sens li tiġi konfermata d-dikjarazzjoni ta' reità, iżda tiġi revokata filli applikat l-art. 23, billi tiġi minflok mogħtija piena adegwata;

Trattat l-appell;

Fuq l-incident ta' l-inappellabilità;

Ikkunsidrat;

Skond l-art. 12 ta' l-Ordinanza XVI ta' l-1944 (il-liġi "in subjecta materia"), hemm lok għall-appell mill-parti ta' l-Attorney General fil-każijiet imsemmija fil-Kodiċi Kriminali, u wkoll "whenever in his opinion the sentence containing a conviction is not adequate";

Issa, f'dan il-każ, ġie applikat l-art. 23 Kap. 12;

In kwantu li l-appell jista' jkun bażat fuq il-Liġi Kriminali "ġenerali", din il-Qorti, kif presjeduta, kellha okkażjoni tesprimi l-fehma tagħha li fil-każ ta' applikazzjoni ta'

l-art. 23 l-Attorney General ma jistax jappella (ara Appell "L'Chija vs. Spiteri". 7. 6. 52) ;

In kwantu li l-appell hu pretiż bażat fuq il-parti ċitata tal-liġi partikulari fuq imsemmija, għandu jiġi osservat illi l-liġi semmi "sentence", u "sentence" tfisser "kundanna", mentri l-applikazzjoni ta' l-art. 23 mhijiex kundanna ;

Dippju, il-frażi "is not adequate" tippresupponi sproporzjon ta' piena, ċjoè bejn il-piena mogħtija u l-piena li kien imissla għet mogħtija. I' dan il-każ piena ma hemmx, u kwindi dan il-konċett ta' sproporzjon ma hu imaginabili. Il-kelma "adequate" timporta "suffiċjenza", u din is-suffiċjenza tista' titqies biss meta jkun hemm piena. L-applikazzjoni ta' l-art. 23 ma hix adattabili għall-gudizzju dwar jekk is-sentenza hi jkx "adequate" jew le, għaliex ma hemmx hief dikjarazzjoni ta' reità ;

Il-kelma "adequate" tabilfors għandha tirriferixxi għas-sanzjoni tal-kommissjoni tar-reat, mentri bl-art. 23 dik is-sanzjoni tinsab sospiża ; u jekk ma jkunx hemm reat iehor fit-terminu preskrizzjonali, ma jkun hemm qatt sanzjoni ;

L-Avukat tal-Kuruna qal li fl-artikolu ċitat (art. 12), zdiendu dawk il-kliem appuntu biex jiġi rimedjat għall-fatt li fil-liġi ġenerali ma kienx hemm rimedju skond il-ġurisprudenza interpretativa. Imma, ankorkè kien hekk, il-pont jibqa' dejjem jekk il-kliem użati (infeliċi jew le) jistgħux jiġu interpretati b'mod li jagħtu dritt għall-appell lill-Attorney General anki meta jkun hemm sempliċi applikazzjoni ta' l-art. 23. Ċertament setgħet għet użata lokuzzjoni oħra, kif hemm fil-każ ta' l-appell ta' l-imputat mill-applikazzjoni ta' l-art. 23 (ara art. 429 (2) Kap. 12) ;

L-unika interpretazzjoni raġjonevoli li tista' tingħata lid-dispożizzjoni, ossija espressjoni fuq imsemmija, hi din : mentri skond il-liġi ġenerali l-Attorney General jista' jappella biss (apparti każijiet oħra) meta l-piena mogħtija mill-Ewwel Qorti, fil-kwalità jew fil-kwantità tagħha, ma tkunx dik kontemplata mil-liġi għal dak ir-reat li tiegħu jkun instab hati l-imputat, vwoldiri jkun sar żball fil-piena, skond il-liġi partikulari hemm lok għall-appell anki meta l-piena, fil-kwalità u l-kwantità tagħha, tkun skond il-liġi, u għalhekk ma jkunx sar żball fil-piena, imma fl-opinjoni ta' l-Attorney General il-

piena tkun giet applikata mitement wisq, b'mod li ma tkunx "adequate" għall-każ. Per eżempju, il-liġi tkun tikkontempla multa jew prigunerija, l-Ewwel Qorti tkun applikat il-multa (li lija għalhekk il-piena preskritta mil-liġi, u kwindi ma hemm x zball fil-piena u ma hemm x lok għall-appell skond il-liġi ġenerali), imma l-Attorney General ikun jidhirlu li l-każ kien tali li kien imissha giet applikata l-piena alternativa tal-prigunerija. Imma dejjem hemm bżonn ta' possibiltà ta' konfront ta' piena waħda ma' l-oħra, biex il-kelma "adequate" tisser xi baġa; mentri xejn ma tista' tisser meta piena ma kienx hemm għax gie applikat l-art. 23;

(Għalhekk il-Qorti tiddeċidi bilfi tilqa' l-eċċezzjoni ta' l-inappellabilità u tidlikjara l-appell ta' l-Attorney General irritu u null, u bhala tali tirrespingih.
